

KLIMAENDRINGER – HVA SKJER?

Klimaet har alltid endret seg, men nå endrer det seg raskere enn noen gang før. FNs klimapanel konkluderer med at dette skyldes menneskenes utslipp av klimagasser. Endringene vi ser er større enn det klimaforskerne trodde for få år siden. Dette gjelder spesielt nord-områdene.

Havnivået stiger av to grunner:

- Når havet blir varmere, utvider det seg.
- Når isbreer smelter, renner vannet ut i havet.

Landområder som ligger lavt blir direkte utsatt for økning i havnivået. Vi får mer kysterosjon og oversvømmelser. Økningen rammer Norge ulikt på grunn av landhevingen etter siste istid. Enkelte steder i verden vil øystater oversvømmes. Stadig flere blir klimaflyktninger.

Havet vil fortsette å stige i århundrer. Hvor mye, er i stor grad avhengig av våre utslipp.

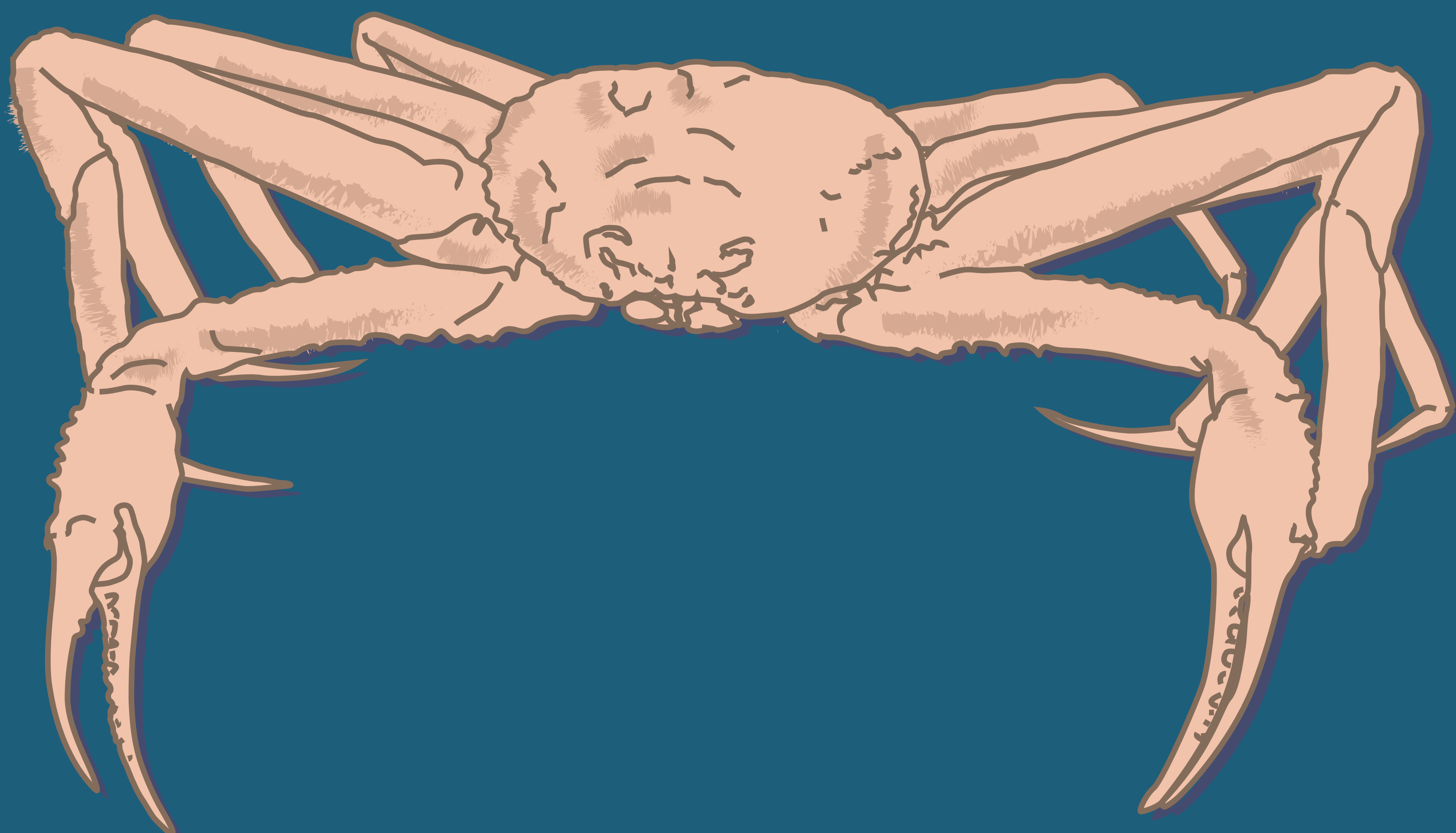

Kronebreen på Svalbard kalver i havet. Foto: G.W.Gabrielsen, Norsk Polarinstitutt.

Havet blir varmere. Foto: A.Renner, Norsk Polarinstitutt.

Nye arter sprer seg i nord

Livet i havet endrer seg når det blir varmere. Mange av artene som er tilpasset et kaldt hav får problemer med å overleve eller de får større konkurranse om maten. Det fiskes nå makrell ved Svalbard, og i Barentshavet har snøkrabben nettopp blitt oppdaget.

Rød brennmanet (*Cyanea capillata*) sprer seg stadig mer ved Svalbard. Foto: H.Hop, Norsk Polarinstitutt.